ΈΤΟΣ Α'. ΠΕΡ. Β'. ΈΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΗ 1η ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1897 ΑΡΙΘ. 24

ΗΦΥΣΙΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ
Ὁδὸς Σόλωνος ἀριθ. 70.

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ
ΜΕΤ' ΕΙΚΟΝΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ
ΦΡ. ΠΡΙΝΤΕΖΗΣ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ — ΘΕΤΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΑΙ — ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ.

1897

ΜΟΙΡΑΙ — ΦΥΣΙΣ — ΑΓΙΟΙ

Νέοι συνδρομηταὶ εἰς τὴν «Φύσιν» ἐγγράφονται ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1897, πάντες οἱ προαποστέλλοντες τὴν συνδρομήν των εἴτε διὰ τραπεζογραμματίων, εἴτε διὰ γραμματοσήμων καὶ διευθύνοντες τὴν ἐπιστολήν των πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῆς «Φύσεως» Ὁδὸς Σόλωνος ἀριθ. 70. Λαμβάνουσι δὲ ἐν ταὐτῷ δωρεὰν τὸ τερπνότατον καὶ διδακτικώτατον διήγημα, ἡ « *Κόρη τῶν Ἀθηνῶν* ». Ὁμοίως οἱ ἐγγράφοντες δύο συνδρομητὰς εἰς τὴν «Φύσιν» λαμβάνουσι δωρεὰν ἓν λαχεῖον τῆς ἀρχαιολογικῆς ἑταιρίας καὶ οἱ ἐγγράφοντες πέντε, ἓν σύγγραμμα τῆς ἀρεσκείας των, ἀξίας δραχμῶν δέκα.

1897

ΜΟΙΡΑΙ—ΦΥΣΙΣ—ΑΓΙΟΙ

Αἴσιος εἴθε νὰ λάμπῃ ὁ νέος εἰς ἅπαντας χρόνος
Ἕκαστος εἴθε παντὸς ἀγαθοῦ ν' ἀπολαύσῃ ἀφθόνως.

Φ. Οἰκ.

Οὐκ ἦν ἡμῖν νὰ εὐχηθῶμεν καὶ πάλιν τρισόλβιον τὸ νέον ἔτος τοῖς καλοῖς ἡμετέροις συνδρομηταῖς, διότι ὅσῳ καὶ ἂν εὔχηταί τις, ὅσῳ καὶ ἂν ἐλπίζῃ ἐκ τῶν ἀγαθῶν τοῦ κόσμου τούτου, ἄλλοι ἠθύνουσι τὰς τύχας αὐτοῦ καὶ ἄλλοι δωροῦσι τὰ καλὰ τοῖς ἀνθρώποις, κατὰ προαιωνίους προγεγραμμένους νόμους, ὧν τὰς αἰτίας, ἀποτελέσματα καὶ συνεπείας αὐτοὶ γιγνώσκουσι καὶ αὐτοὶ ἠθύνουσι τῆς Φύσεως τὰ στοιχεῖα. Οὕτω παρ' ἀρχαίοις μνημονεύονται τρεῖς αἱ μοῖραι: ἡ Κλωθώ, ἡ Λάχεσις καὶ ἡ Ἄτροπος, αἵτινες παρίστανται ὡς ἀνώταται καὶ αὐστηραὶ θεαὶ τῆς τύχης, τὴν ζωὴν αὐτῶν ἐπιμετροῦσαι, τὴν γέννησιν ἀποφασίζουσαι καὶ τὴν ἀνάγκην ἐπιβάλλουσαι. Ὥστε ὅσῳ καὶ ἂν εὔχηταί τις, ἐπιθυμῇ καὶ ἐργάζηται πρὸς ἀπόκτησιν ἀγαθῶν, δὲν βραδύνει νὰ νοήσῃ, ὅτι μάτην οὕτω κοπιᾷ, διότι πλειστάκις ἀπεδείχθη ὅτι ἡ παρ' ἀνθρώποις νομιζομένη δυστυχία, δι' ἣν οὗτος τὰς χειροτέρας λέξεις ἐκστομεῖ, ἦτο ἐπάναγκες νὰ μεσολαβήσῃ πρὸς ἀντιστάθμισιν ἀγαθοῦ τινος. Ἀλλὰ καὶ ὁ θάνατος αὐτός, τὸ τελευταῖον αὐτὸ δυστύχημα, τὸ ὁποῖον ἐκλαμβάνομεν ὡς ἀνεπανόρθωτον κακόν, τὶς βεβαιοῖ, ὅτι δὲν ἐπέρχεται πρὸς ἀναπόδραστον ἀπόλαυσιν μεγαλειτέρου ἔτι τῆς ζωῆς ταύτης ἀκολουθήματος;

Ἤδη τὰς μοίρας τῶν ἀρχαίων ἀντικατεστήσαμεν διὰ τῶν *ἁγίων* καὶ τούτους ἐπικαλούμεθα συνήθως πρὸς ἐπανόρθωσιν τῶν ἐπερχομένων ἡμῖν δεινῶν· ὥστε οὐδόλως μὲν ἀπεμακρύνθημεν τῶν ἀρχαίων ἰδεῶν, ποσῶς δ' ἡ τύχη ἐπαύσατο τοῦ φυσικοῦ της προορισμοῦ.

Κατ' ἀκολουθίαν ὑποστῶμεν ἀγογγύστως τὸ μοιραῖον ἡμῶν πεπρωμένον καὶ κατὰ τὸ ἀρχόμενον ἔτος 1897.

Φ. Π.

Η ΖΩΗ ΕΝ ΤΟΙΣ ΒΑΘΕΣΙ ΤΩΝ ΘΑΛΑΤΩΝ

Ἡ τελευταία συνεδρίασις τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν κατηναλώθη εἰς τὴν ἀφήγησιν τῆς προσφάτου ἐπιστημονικῆς ἐκδρομῆς, ἣν ἀνέλαβεν ὁ πρίγκηψ Ἀλβέρτος τοῦ Μονακό, ἐπιβαίνων τῆς θαλαμηγοῦ αὐτοῦ αἡ πριγκήπισσα Ἀλίκη». Σκοπὸς δὲ τῆς ἐκδρομῆς ταύτης ἦτο ἡ μελέτη τῶν βυθῶν τῆς θαλάσσης καὶ τῶν κατοίκων αὐτῆς. Ἤρξατο παρὰ τὸ Μονακὸ περὶ τὰ τέλη Μαΐου 1896· καὶ ἐπερατώθη ἐν Χάβρῃ περὶ τὰ τέλη Αὐγούστου μετὰ πλοῦν ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ.

Τρία προγενέστερα ταξείδια ἐπέτρεψαν τοῖς ἐπιβάταις τῆς «Πριγκιπίσσης Ἀλίκης», ἥτις τυγχάνει ἐξαίρετον πλωτὸν χημεῖον, νὰ ποιήσωσι λίαν περιέργους ἀνακαλύψεις.

Διέρρευσεν ἤδη εἰκοσαετία περίπου, ἀφότου αἱ πρῶται ζωολογικαὶ ἐρευνήσεις ἐγένοντο εἰς τὰ μεγάλα βάθη τῆς μεσογείου ὑπὸ δύο ἀποστολῶν γαλλικῆς καὶ ἀγγλικῆς· ἐπειδὴ ὅμως τὰ ἐξερευνητικὰ μέσα ἐτύγχανον λίαν περιωρισμένα κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, καὶ οἱ ἐξερευνηταὶ ὀλίγιστα πράγματα ἀνεκάλυπτον, ἠναγκάσθησαν νὰ θέσωσι τέρμα εἰς τὰς τοιούτου εἴδους ἐκδρομάς, θεωρήσαντες τὰ μέρη ταῦτα τῆς θαλάσσης σχεδὸν ἀκατοίκητα. Δέκα ἔτη ἀργότερον ὁ πρίγκηψ τοῦ Μονακὸ ἠθέλησε νὰ πιστοποιήσῃ τὴν κατάστασιν ταύτην τῶν πραγμάτων, χρῆσιν ποιούμενος πρὸς μελέτην τῆς Μεσογείου, τῶν νέων μεθόδων, ἃς μετεχειρίσθησαν διὰ τὴν σπουδὴν τῶν μεγάλων βαθῶν τοῦ Ἀτλαντικοῦ. Συνέβη ὥστε εὐθὺς ἀπὸ τὰς πρώτας δοκιμάς, ἁλιευτικὴ μηχανὴ τῆς «Χελιδόνος»— τῆς θαλαμηγοῦ, ἧς ἐπέβαινε τότε ὁ πρίγκηψ Ἀλβέρτος—καταβιβασθεῖσα εἰς βάθος 1650 μέτρων εἰς ἓν τῶν μερῶν ἐκείνων, ἅτινα ἐθεωροῦντο ἔρημα, ἀνεβιβάσθη πλήρης ζώων, ἐν οἷς τριάκοντα μικροὶ μέλανες καρχαρίαι ὡς καὶ τριακοντὰς καραβίδων, ὡραίου πορφυροῦ χρώματος καὶ νέου εἴδους.

Ἔτι πολὺ ἀμφέβαλλον,ὅτι ἡ ζωὴ ἠδύνατο νὰ ὑπάρξῃ εἰς τὰ μεγάλα βάθη· ὑπέθετον,ὅτι ἀσυμβίβαστος ἐτύγχανε πρὸς τὰς φοβερὰς πιέσεις,τὰς προξενουμένας εἴς τινας χώρας τῶν ὠκεανῶν. Ἀλλ' ἡ ζωὴ φαίνεται οὖσα παγκόσμιος, ὡς ὁ εἶπεν σοφός τις, ὁ κ. Βερνιέ, ἐνδίδει εἰς τὰς μᾶλλον διαφόρους ἀνάγκας, καὶ αἱ μορφαί της ἀποτυποῦνται πανταχοῦ! Ἤδη εἶναι ἀποδεδειγμένον ὅτι, πανταχοῦ ἔνθα εὑρίσκονται τὰ ἀναγκαῖα στοιχεῖα πρὸς ἀναπνοήν, πανταχοῦ ἔνθα ἡ θερμοκρασία διατηρεῖται μεταξὺ ὡρισμένων τινῶν σημείων ἀπαντῶνται ὀργανικὰ ὄντα· ἀρκεῖ νὰ ὑπάρχῃ που ἄνθραξ, ὀξυγόνον, ὑδρογόνον, ἄζωτον, ὅπως γεννηθῇ ζωή, ζωὴ πολλάκις ἀθλία, ἐστερημένη θερμότητος, φωτός, ἔστιν ὅτε ἐν πλήρει σκότει, οὐχ' ἧττον ἐπίσης ἐνδιαφέρουσα τὸν φυσιοδίφην, ὡσεὶ νὰ ἀνεπτύσετο κατὰ τὰς μᾶλλον εὐνοϊκὰς περιστάσεις. Ἀπηντήθησαν ζῶα ἐντὸς σπηλαίων, ἔνθα τὸ φῶς τοῦ ἡλίου οὐδέποτε εἰσῆλθεν ἐν μέσῳ πολικῶν παγώνων, ἐπὶ τῶν χιονοσκεπῶν πεδίων τῆς Σιβηρίας, ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν ὑψηλοτάτων ὀρέων. Ἡ γῆ πανταχοῦ εὕρηται κατῳκημένη. Ἄρα γε τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ διὰ τὴν θάλασσαν, ἥτις καλύπτει τὰ τρία τέταρτα τῆς ἐπιφανείας τῆς σφαίρας; Αἱ ὑποβρύχιοι ἐξερευνήσεις ἐπιτρέπουσι ν' ἀπαντήσωμεν καταφατικῶς. Ὑπάρχει εἰς τὰ ἄδυτα τῶν ὠκεανῶν, ἅτινα ἐπίστευον ἐστερημένα ζωῆς, ὁλόκληρος κόσμος, «ὅστις ἀποτελεῖ, λέγει ὁ κ. Βερνιέ, τὰ ἐννενήκοντα δύο ἑκατοστὰ τῆς ἐκτάσεως τῶν θαλασσῶν». Ἀπὸ τοῦ 1860, ὁπότε ὁ μεταξὺ Σαρδηνίας καὶ Ἀλγερίου ὑποβρύχιος τηλεγραφικὸς κάλως ἀπεκόπη εἰς βάθος 2,800 μέτρων ἐδέησε δὲ νὰ τὸν ἐπαναφέρωσιν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας, ὅπως ἐπιδιορθωθῇ, εὗρον ἐπὶ τῶν τεμαχίων αὐτοῦ ζῶα προσκεκολλημένα καὶ ζῶντα εἰσέτι.

Ἐπῆλθε τότε ἡ ἰδέα τῆς ἐπιστημονικῆς ἐξερευνήσεως τοῦ βυθοῦ τῶν θαλασσῶν· πλοῖον τι τὸ «Σάλλεγγερ» προετοιμάσθη ἐν Ἀγγλίᾳ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον. Περιεῖχεν ἀληθὲς ἐργαστήριον χημείας καὶ φυσικῆς, σπουδαστήριον φυσικῆς ἱστορίας, ἐργαλεῖα φυσικῆς. Τὸ «Σάλλεγγερ» κατέλιπε τὸ Πόρτσμουθ τὴν 21 Δεκεμβρίου 1872. Δὲν ἐπανεῖδε δὲ τὰς Ἀγγλικὰς ἀκτάς, εἰμὴ τὴν 24 Μαΐου 1876. Κατώρθωσε διὰ τῆς βορβοροφάγου αὐτοῦ, νὰ φέρῃ εἰς τὸ φῶς ὁλοκλήρους ἰχθεῖς εἰς βάθος 4,800 μέτρων.

Ἡ βολὶς εἶχε φθάσει μέχρις 7,000 μέτρων βάθους. Ἐὰν τὸ Λευκὸν Ὄρος, παρετήρησαν, ἐτίθετο εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης, ἐν ταῖς βαθείαις ταύταις χώραις, θὰ ὑπῆρχεν εἰσέτι πλέον τῶν 2,000 μέτρων ὕδατος ὑπεράνω τῆς κορυφῆς του». Μετὰ τὸν Ἀτλαντικόν, τὸ «Σάλλεγγερ» διεξερεύνησε τὸν Νότιον παγωμένον Ὠκεανόν.

Τῷ 1883 γαλλικὴ ἐπιστημονικὴ Ἐπιτροπὴ ἐπεβιβάσθη ἐν Ῥοσφὸρτ πρὸς ἐκδρομὴν ἐπὶ σκοπῷ ὑποβρυχίων διερευνήσεων. Ἐν τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης ὁ κ. Ἐδμόνδος Περριέ, συνέταξε λεπτομερεστάτην ἔκθεσιν ἐπὶ τῶν ἐπιτευχθεισῶν ἀνακαλύψεων· ὑπεδείκνυεν, ὅτι τὰ διὰ τῶν ἁλιευτικῶν μηχανῶν συλλαμβανόμενα ζῶα ὁμοιάζουσι πρὸς ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα γνωρίζομεν, μετὰ παραλλαγῶν ὅμως, αἵτινες θέτουσιν αὐτὰ ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὰς περιέργους συνθήκας τῆς ζωῆς, τὰς εἰς τὰ μεγάλα βάθη ἀπαντώσας τ. ἔ. ἔλλειψιν τοῦ ἡλιακοῦ φωτός, θερμοκρασίαν 1 περίπου βαθμοῦ, ὑπέμογκον πίεσιν. Ὑπετίθετο, ὅτι τὰ ὄντα ταῦτα ἐστεροῦντο καθ' ὁλοκληρίαν τῶν ὀργάνων τῆς ὁράσεως. Τοῦτο τυγχάνει ἀνακριβές. Ἀναμφιβόλως ὑπάρχουσιν ὀστρακόδερμα, παντάπασιν ἐστερημένα ὁράσεως, ἀλλὰ ταῦτα εἰσὶν ἐκεῖνα, ἅτινα ζῶσιν ἐν τῇ ἰλύει, καὶ πάντοτε ἕρπουσιν· παρὰ τούτοις, ἐν ᾧ οἱ πόδες καθίστανται λίαν ἰσχυροὶ καὶ εὔρωστοι, ὁ ὀφθαλμὸς γίνεται ἀτροφικός. Τὰ ἀνήκοντα ὅμως εἰς τὸν τύπον τῶν καραβίδων γνωρίζουσι κάλλιστα νὰ νήχωνται, καὶ ἔχουσιν ὀφθαλμοὺς ὑπερμεγέθεις ἐνίοτε. Πρέπει νὰ ποιῆταί τις παρόμοιας διακρίσεις καὶ παρὰ τοῖς ἰχθῦσιν· οἱ τῶν μεγάλων βυθῶν σπανίως ἀπαντῶνται τυφλοί, καίτοι κατέχουσι πρὸς ὁδηγίαν των συγχρόνως μετὰ τῶν ὀφθαλμῶν των ὄργανα εὐαφῆ λίαν ἀνεπτυγμένα.

Ἄλλως τε, ὁ κ. Ἐδμόνδος Περριὲ καὶ οἱ κατὰ τὰς ὑποβρυχείους ἐξερευνήσεις σύντροφοι αὐτοῦ κατώρθωσαν νὰ βεβαιωθῶσιν, ὅτι ὁ βυθὸς τῆς θαλάσσης δὲν εἶναι ἀπολύτως σκοτεινός. Ἀνεμιμνήσκοντο τῆς εὐκολίας, μεθ' ἧς τὰ θαλάσσια ζῶα φωτίζουσι. Πλῆθος μικρῶν φυτῶν, εἴτε μικρῶν ζώων μικροσκοπικῶν καθίστανται φωτεινά, ἅμα τῇ ἐλαχίστῃ ἐπαφῇ. Ἐπίσης ἡ αὐτὴ φωσφορικὴ ἰδιότης ὑπάρχει παρὰ τοῖς ζώοις, ἅτινα ζῶσιν εἰς τὰ μεγάλα βάθη. Καθ' ἣν στιγμὴν ὁ βορβοροφάγος τὰ ἕλκει πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης, ἀφίνουσι τρόπον τινὰ φωτεινὰς γραμμάς. Ὁ βυθὸς τοῦ Ὠκεανοῦ ἔχει λοιπὸν τὰς μυστηριώδεις φωταγωγήσεις του. Ἀκόμη καὶ ἡ ἰλὺς αὐτὴ ζυμωμένη μετὰ μικροοργανισμῶν, δύναται ν' ἀποδώσῃ ἀμυδράς τινας λάμψεις. Ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας ἡ κίνησις προκαλεῖ τὸν φωσφορισμόν· ἑκάστη κορυφὴ κύματος φωτίζεται καὶ ἀκτινοβολεῖ. Ἐν τῷ βυθῷ τῆς θαλάσσης, αὐτά ταῦτα τὰ ζῶα ἅτινα, κινούμενα, περιφέροντα τοὺς πόδας καὶ τοὺς ἑαυτῶν πλοκάμους, καταλιμπάνουσι τεθαμβωμένον τι φῶς, ὅπερ χρησιμεύει πρὸς ὁδηγίαν των. «Πᾶν ὅ,τι νήχεται, πᾶν ὅ,τι κινεῖται, πᾶν ὅ,τι ἕρπει,λέγει ὁ κ. Βερμιὲ, περιβάλλεται ὑπὸ ἀκτινοβολοῦντος κύκλου». Δυνάμει τῆς λάμψεως ταύτης οἱ τῶν βαθυτάτων μερῶν ἰχθεῖς δύνανται νὰ διευθύνωσιν ἑαυτούς. Περὶ τούτου ἐπείσθησαν δι' ἐπανειλημμένων πειραμάτων. Οὕτως, ὁ πρίγκηψ τοῦ Μονακὸ, κατὰ τὰς ἐν ἀνοικτῇ θαλάσσῃ ἁλιείας του, κατεβύθιζεν ἠλεκτρικοὺς λαμπτῆρας εἰς μέγιστα βάθη· παρευθύς, ἑλκυόμενοι ἐκ τῆς λάμψεως, οἱ ἰχθεῖς ἔτρεχον πανταχόθεν πρὸς τὰς φωτεινὰς συσκευάς. Ὁ κ. Ἑρμᾶνος Φὸλ ἐχρήσατο, πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπόν, χημικὰς φωσφοριζούσας ὕλας.

Ἐν τῇ ἐκδρομῇ, ἧς τὴν ἔκθεσιν ἐποιήσατο εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν, ὁ πρίγκηψ τοῦ Μονακὸ ἐχρησιμοποίησεν ἰδίως τὰ δίκτυα, ἅτινα οἱ ἁλιεῖς δὲν μεταχειρίζονται ποτὲ εἰς βάθος περισσότερον τῶν 30 μέτρων.

Οἱ ἐπιβάται τῆς «πριγκηπίσσης Ἀλίκης» ἐβύθισαν ταῦτα μέχρι βάθους 2660 μέτρων, καὶ συνέλαβον ἰχθῦς διαφόρων εἰδῶν, κυρίως μεγάλην τινὰ «χίμαιραν» ἧς τὴν ἄγραν τὰ προγενέστερα τῶν ἐκδρομῶν μέσα, δὲν εἶχον μέχρι τοῦδε ἐπιτρέψει.

Τριάκοντα τέσσαρες βορβοροφάγοι καὶ ἁλιευτικαὶ μηχαναὶ ἐργασθεῖσαι περὶ τὰς Ἀζόρας, μέχρι βάθους 5000 μέτρων, παρουσίασαν ἐπίσης πλουσιώτατα ἀποτελέσματα· μία μόνη ἁλιευτικὴ μηχανὴ ἀφεθεῖσα ἐπὶ τεσσαρακονταοκτάωρον εἰς βάθος 2100 μέτρων ἀνεκόμισε 225 ἰχθῦς.

Πρέπει ἐπίσης νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι εἰς τὰ μεγάλα βάθη, παρὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ ἡλιακοῦ φωτὸς, ὁ χρωματισμὸς ὑπάρχει. Ἡ «Πριγκήπισσα Ἀλίκη», ἡλίευσε πολύποδας ἔχοντας συμμεμιγμένα ἰόχρουν κίτρινον καὶ πράσινον χρῶμα καὶ διάφορα ἄλλα ζῶα τῆς θαλάσσης χρώματος τὰ μὲν πρασίνου, τὰ δ' ἐρυθροῦ πορφυροῦ ἢ κιτρίνου. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι μέγα πλῆθος ζώων εὑρίσκονται σχεδὸν ἐστερημένα χρωματισμοῦ, οὐχ' ἧττον ὅμως εὑρίσκονται ἐν ταῖς σκοτειναῖς χώραις τοῦ βυθοῦ τοῦ ὠκεανοῦ ζῶα, ὧν ὁ χρωματισμὸς κατ' οὐδὲν ὑστερεῖ τοῦ τῶν τῆς ἀκτῆς ἰχθύων.

Ὁ κ. Ἑρμάνος Φὸλ, πρὶν ἢ ἐξαφανισθῇ κατά τινα μυστηριώδη τολμηρὰν ἐκδρομὴν, ἐπιβιβασθεὶς εἰς Χάβρην, δὲν ἔδωκεν ἔκτοτε σημεῖα ζωῆς καὶ ἄγνωστον ἐὰν ἀπωλέσθη— ὠνειρεύθη νὰ κατελθῃ ὅσῳ τὸ δυνατὸν βαθύτερον ὑπὸ τὰ κύματα. Ἐναυπήγησε δὲ, δι' ἰδίων σχεδίων, ὑποβρύχιον θαλαμηγόν, τὸν «Ἀμφιάστερ» καὶ ἐντὸς δωματίου τινὸς εἶχε θέσει φεγγίτην ἐκ παχυτάτης ὑάλου.

Ὁ φεγγίτης οὗτος εὑρίσκετο εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλαμηγοῦ,ἐπέτρεπε δὲ νὰ διακρίνῃ τις τὴν θάλασσαν εἰς βάθος 30 μέτρων. Ἀλλ' ἡ ὑποβρύχιος ναυσιπλοΐα τυγχάνει περιεσφιγμένη μεταξὺ λίαν στενῶν ὁρίων, καὶ ὁ ἄνθρωπος δὲν θὰ δυνηθῇ ποτέ, ἀναμφιβόλως, νὰ ἐξερευνήσῃ τὰ μεγάλα τοῦ ὠκεανοῦ βάθη· ἐν τούτοις ἡ περιέργεια αὐτοῦ δὲν κορέννυται. Κατῆλθεν ὑπὸ τὴν γῆν, ἀνέρχεται εἰς τὰ νέφη. Ἰδοὺ αὐτὸν ἤδη, ἐκβιάζοντα τοὺς ὠκεανούς, ὅπως τῷ παραδώσωσι τὰ μυστήρια τῶν ἀβύσσων αὐτῶν.

Δ. Δ.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΝΥΜΦΙΟΥ

Αὐτὸς, ὅστις προσῆλθεν ἐν χαραῖς καὶ τυμπάνοις, ἐν ἀλαλαγμοῖς καὶ ἑορταῖς καὶ ὃν μετὰ τοσαύτης συμπαθείας καὶ ἀγάπης ὑπεδέχθημεν πάντες μὲ ἀνοικτὰς τότε ἀγκάλας, ἐγένετο ἤδη μισητὸς παρ' ἡμῶν καὶ τὸν ἐγκατελείψαμεν τελείως!

Αὐτὸς, ὁ τόσον συμπαθητικὸς νυμφίος, ὁ παραστὰς εἰς τόσας ἡμῶν ἑορτὰς καὶ χορούς, ὁ μὲ τόσους ἀδάμαντας περιδληθεὶς καὶ τόσον διασκεδάσας καὶ τόσα χρήματα σπαταλήσας καὶ μὲ τόσας θωπείας μας συγκινηθείς, ὁ καταστήσας ἡμᾶς τρελλοὺς ἐν τῇ ἀρχῇ καὶ τόσας ἐλπίδας ἡμῖν ὑποσχεθεὶς, εὑρίσκεται ἐκεῖ ἤδη γεγηρακώς, ἀνελπίστως καὶ τόσον ταχέως παρὰ πάντων ἐγκαταλελειμμένος!

Κεκαλυμμένος δὲ τὰ ἐσκληκότα, πεπηγότα καὶ γεγηρακότα μέλη του διὰ λευκῆς σινδόνης, κύπτων τὸν τράχηλον ὑπὸ τὸ βάρος τῆς ἀδυσωπήτου ἡλικίας, κεῖται ἤδη ἐκεῖ ἐπὶ τοῦ ἐπιμήκους καὶ ξυλίνου κραβάτου του, ἀναμένων ἐναγωνίως τὴν ἀπαισίαν τελευταίαν στιγμὴν καθ' ἣν παραδίδων τὸ πνεῦμα του εἰς τὸ χάος τῶν αἰώνων,θέλει ἐξαπλωθῇ τελέως ἐκεῖ καὶ μεταφερθῇ εἰς τὰς κατακόμβας τῶν πατέρων του.

Ὁ πρώην νυμφίος!

Ἀναμιμνήσκεται ἤδη πικρῶς καὶ τελευταῖον τὰς χαρὰς καὶ ἡδονὰς τοῦ βίου ὃν διῆλθε, τὰς πολυτελεῖς ἀμφιέσεις, τὰς ἀτελευτήτους διασκεδάσεις, τὰς τρελλὰς καὶ ἀνοήτους πανυχίδας, τὰς εὐδαιμόνους καὶ τρυφηλὰς μετὰ γυναικῶν καὶ φίλων τερπνὰς συναναστροφάς.

Ὁ πτωχὸς ἤδη νυμφίος! βήχει ξηρῶς, καμπτόμενος ὑπὸ τοῦ ἐφιάλτου εἰς τὸ στῆθος ἐνῶ σπασμοδικοὶ πόνοι ἐξικνοῦσι μέχρι τῆς ἐξησθενημένης αὐτοῦ καρδίας.

Τῆς καρδίας αὐτῆς, ἥτις τόσον καὶ τόσα ἠγάπησεν εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον καὶ ὅπου τόσα εἶδεν!

Καὶ βήχει, βήχει, βήχει . . . .

Ἡ φωνή του δὲ ἀπολέσασα πλέον πάντα ρυθμόν, ἕνα ἦχον μόνον δύναται ἔτι νὰ ἐναρθρώσῃ, τὸν ἦχον τοῦ πόνου, τῆς λύπης καὶ τῆς μετανοίας δι' ὅσα καλὰ δὲν ἠδυνήθη ἢ μᾶλλον δὲν ἠθέλησε κατὰ τὴν ἐνταῦθα σταδιοδρομίαν του νὰ πράξῃ.

Καὶ βήχει, βήχει πάντοτε ξηρῶς, ὁ ζηλευτός ποτε νυμφίος!

Τὸ στῆθος του πιέζεται, ἡ καρδία του λιποψυχεῖ.

Ἡ καρδία αὐτὴ ἥτις τοσοῦτον ἠγάπησε τὸν κόσμον.

Αἱ παρειαί του ὁλονὲν κοιλαίνονται,τὸ βλέμμα σβύνεται, ἡ φωνὴ καταπαύει . . καὶ ἡ κεφαλὴ κλίνει.

Ἡ ὥρα τοῦ ποτὲ νυμφίου ἐσήμανε.

Τετέλεσται.

Καὶ μικρὸς παῖς κρατῶν δᾷδα διὰ τῆς δεξιᾶς χειρὸς ὑπομειδιῶν ἀνασηκόνει πτυχὴν τῆς καλυπτούσης τὸ σῶμα του σινδόνης καὶ τῷ καλύπτει τὸ πρόσωπον, ὅπως οὐδεὶς, οὐδεὶς πλέον δυνηθῇ νὰ τὸν ἐπανίδῃ, διότι δὲν πρέπει ποτὲ οὐδεὶς νὰ τὸν ἐπανίδῃ.

. . . . . .

Καὶ οὕτως, ἐκεῖνος ὅστις ἐγένετο πρόξενος τοιούτων κακῶν, ὁ ἐλθὼν μὲ τόσας ἐλπίδας καὶ ὑποσχέσεις, ὁ παραίτιος γενόμενος τοσούτων θανάτων, ὁ περιδληθεὶς μὲ τόσα στέφανα καὶ ἄνθη κατὰ τὴν ἀφιξίν του, ἤδη ἐγκαταληφθεὶς παρὰ πάντων ἀπέρχεται καταφρονημένος καὶ ἐγκαταλελειμμένος εἰς τοὺς ἀγνώστους ἡμῖν τάφους τῶν πατέρων του!

Οὕτως ἀποθνήσκουσι τὰ ἔτη ὅπως καὶ ὁ ἄνθρωπος.

Ἔρχονται μὲ ἐλπίδας καὶ ἀπέρχονται ἀποτεθαρημένοι.

Ροῦς.

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΜΕΤΑΡΣΙΟΥΜΕΝΟΣ ΕΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙ

Οἱ νοεροί μου ὀφθαλμοὶ τὸ Σύμπαν ἀτενίζουν,
—σκώληξ ἐγὼ καὶ γέννημα πλανήτου ἐλαχίστου
πρὸ τῶν μεγίστων πλανητῶν, οἵτινες ὠραΐζουν
τὴν Φύσιν· καὶ τὸ ὄνομα ὑμνολογοῦν τοῦ Κτίστου.

Ὁποία ἄρα δύναμις μὲ ἐνισχύει τόσον,
ὥς τε μεταρσιούμενος εἰς ὕψος νὰ ἀνέλθω;
εἰς ὃ οὐδεὶς τῶν γεηρῶν ἀνῆλθε ποτέ! ὅσον
(οὐρανοδάμων ἅγιος), καὶ πάλιν νὰ κατέλθω!

Μὲ ἐνισχύει ἡ ψυχή, τὸ Θεῖον τοῦτο δῶρον,
ὅπερ μὲ ὑπερύψωσε τῶν ἐπιγείων ὄντων·
καὶ μ' ἐνεθέρρυνε πολὺ νὰ ὑπερδῶ τὸν ὅρον,
γνώστης δὲ καταστῶ πολλῶν παρόντων καὶ ἀπόντων.

Ὦ προσευχὴ ὑπέρλαμπρος, Πνευματικὴ καὶ Θεία!
σὺ συσχετίζεις τὸν θνητὸν υἱὸν μὲ τὸν Πατέρα·
σὺ τούτου τὴν συνείδησιν καθαίρεις ὡς τὰ ἴα,
καὶ διὰ τῶν πτερύγων σου ὑψοῦτ' εἰς τὸν αἰθέρα.

Ὁρῶ τὴν Κτίσιν ἅπασαν—τὸν Κτίσαντα δοξάζω
καὶ ἐδαφιαίως προσκυνῶ!—ζῶσαν καὶ κινουμένην·
Δημιουργίαν πάνσοφον θεῖαν ἀποθαυμάζω!
Τὴν γῆν μας πότε φλέγουσαν καὶ πότε ψυχομένην.

ΤΟ ΔΕΝΔΡΟΝ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΩΣ ΕΙΧΕ ΤΟΤΕ·

Τὸ ἀστερόεν σύστημα τοῦ οὐρανίου θόλου,
μὲ ρυθμικὴν ἀκρίβειαν ὁρῶ νὰ συμβαδίζῃ·
ὑποταγὴν τὰ πνεύματα τὰ ἄϋλα καθόλου,
νὰ ἔχωσι πρὸς τὸν Θεόν! Ὅστις τὰ κανονίζει.

. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .

Διεστραμμένε ἄνθρωπε τῷ νῷ καὶ τῇ καρδίᾳ!
ἀφῆκες τὰ οὐράνια, κι' ἐπὶ τῶν ἐπιγείων
προσέχεις! σ' ἐταπείνωσαν ἥ τε ψευδοπαιδεία
κι' ἡ σάρξ! ἀπεμάκρυνον τοῦ χώρου τῶν ἁγίων.

Ἡ ὑλική σου ὕπαρξις ὑπόδειγμ' ἀσθενείας,
εἰκὼν τῆς μεταπτώσεως καὶ τῆς ἀλαζονίας·
λάφυρον χρόνου καὶ καιροῦ καὶ συμφορᾶς ἡ πλάστιγξ
τὸ δὲ λοιπόν· φλέγμα, χολή, ἡ τῆς σαρκός σου μάστιξ.

Βροτέ! νομίζεις πῶς ἐδῶ ὁ βίος τελειόνει;
κι' ἐξομοιοῖς τὸ εἶναί σου μὲ τ' ἄψυχα τὰ κτήνη·
τὸ ὑλικὸν σαρκίον σου ἐνταῦθα μόνον λ υ ό ν ε ι
ἡ δὲ ψυχὴ 'ς τὸν Δ ω ρ η τ ὴ ν αἰώνια θὰ μείνῃ.

Ἀθήνησι κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1896.

ΟΙ ΜΠΡΑΒΟΣ Ἀθηναῖος.

ΤΟ ΔΕΝΔΡΟΝ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ

Πολλαὶ παραδόσεις ὑπάρχουσι περὶ τῆς αἰτίας ἢ μᾶλλον τῆς ἀρχῆς τοῦ ἐθίμου τῆς ἑορτῆς τοῦ δένδρου τῶν Χριστουγεννῶν, κατὰ τὴν παραμονὴν τῆς τοῦ Χριστοῦ γεννήσεως κατ' ἄλλους δὲ τὴν παραμονὴν τοῦ νέου ἔτους γινομένης.

Θέλομεν ἀναφέρει ἐνταῦθα τὴν φυσικωτέραν, ἀρχαιοτέραν καὶ ἐπικρατεστέραν παράδοσιν, διότι αὕτη ἀνάγεται εἰς τοὺς ἀρχαίους τοῦ χριστιανισμοῦ χρόνους.

Ἡ ἑορτὴ ἢ μᾶλλον ἡ προσκύνησις *τοῦ δένδρου τῆς Παναγίας* λεγομένου, ἐγίνετο πάντοτε παρὰ τοῖς δυτικοῖς τὴν παραμονὴν τῶν Χριστουγεννῶν, ὅτε ἠναγκάζοντο νὰ διανυκτερεύωσι μέχρι τοῦ ὄρθρου, ὅτε ἤρχιζεν ἡ ἀκολουθία ἐν τοῖς ναοῖς, ὅπου εἶτα μετέβαινον. Ἐπειδὴ δὲ ἔθος ἐπεκράτησε ἀνέκαθεν νὰ δίδωσι δῶρα εἰς τοὺς ὑπηρέτας καὶ εἶτα εἰς τοὺς παῖδας καὶ μετὰ ταῦτα καὶ εἰς τοὺς συγγενεῖς κατὰ τὴν παραμονὴν τοῦ ν. ἔτους, τινὲς προετίμησαν νὰ πράττωσι τοῦτο κατὰ τὰ Χριστούγεννα καὶ ν' ἀναρτῶσιν αὐτὰ ἐπὶ τοῦ δένδρου. Ἄλλοι δὲ μετέτρεψαν τὸ ἔθος καὶ ἑορτάζουσι τὸ δένδρον τὴν παραμονὴν ἢ τὴν ἡμέραν τοῦ νέου ἔτους. Διὰ τοῦτο ἔτι καὶ νῦν παρατηρεῖται, ὅτι ἄλλοι μὲν ἑορτάζουσι τὸ δένδρον τὴν παραμονὴν τῶν Χριστουγεννῶν, ἄλλοι δὲ τὴν παραμονὴν τοῦ νέου ἔτους στολίζοντες αὐτὸ μὲ κηρία, δῶρα, καὶ χρυσοῦς καρποὺς διὰ τὴν καλὴν θεωρίαν. Τὸ ἔθος τοῦτο ἀπό τινος εἰσήχθη καὶ παρ' ἡμῖν, χάριν διασκεδάσεως καὶ πλεονασμοῦ, χωρὶς νὰ γνωρίζωμεν τὸν λόγον καὶ τὴν σημασίαν αὐτοῦ.

Ἰδοὺ ἐν τούτοις ὁ λόγος.

Ὑπάρχει παράδοσις, ὅτι θέλουσα ν' ἀποκρύψῃ τὸν Ἰησοῦν ἡ Παναγία ἀπὸ τῆς καταδιώξεως καὶ θανατώσεως τῶν παίδων ἀπὸ μέρους τοῦ Ἡρώδου, κατέφυγον ἀπὸ τῆς Βηθλεὲμ εἰς τὸ Κάϊρον μετὰ τοῦ Ἰωσήφ, διατρέξαντες τὴν ἐν τῷ μεταξὺ ἔρημον πεζῇ καὶ κρύφα. Καθ' ὁδὸν εἰς δίωρον ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ Καΐρου καὶ ἐν θέσει καλουμένῃ νῦν Ματαρία, ὅπου ὑπῆρχεν ἡ ἀρχαία Ἡλιούπολις, ἔστη ἡ Παναγία ὑπὸ δένδρον, ὅπως ἀναπαυθῇ ὀλίγον καὶ θηλάσῃ τὸν Ἰησοῦν. Λέγεται μάλιστα ὅτι εἷς κλάδος τοῦ δένδρου τούτου ἀμέσως ἔκλινε πρὸς τὸ ἔδαφος καὶ ἐκάλυψε τὴν ἁγίαν μητέρα, ὅπως προφυλάξῃ αὐτὴν ἀπὸ τοῦ καύσωνος καὶ τῶν διωκτῶν της. Τὸ δένδρον τοῦτο ὑπάρχει μέχρι τῆς σήμερον, καὶ τὸ ἐπεσκέφθην μάλιστα κατὰ τὴν πρώτην εἰς Αἴγυπτον μετάβασίν μου. Φαίνεται γεγηρακὸς, πανάρχαιον καὶ ἐν τούτοις ἀειθαλὲς ἔτι· ὄντως δὲ εἷς κλάδος του κλίνει ἔτι πρὸς τὴν γῆν. Εἶναι δὲ περιβεβλημένον ἤδη ὑπὸ κιγκλίδων, φυλάσσεται καὶ πλεῖστοι εὐσεβεῖς τὸ ἐπισκέπτονται καθ' ἑκάστην.

Τώρα τί σχέσιν ἔχει τὸ δένδρον τοῦτο πρὸς τὸ δένδρον τῶν Χριστουγεννῶν; Ἰδού.

Φαίνεται, ὅτι τὰ δένδρα τῆς Αἰγύπτου ἔκτοτε ἔλαβον

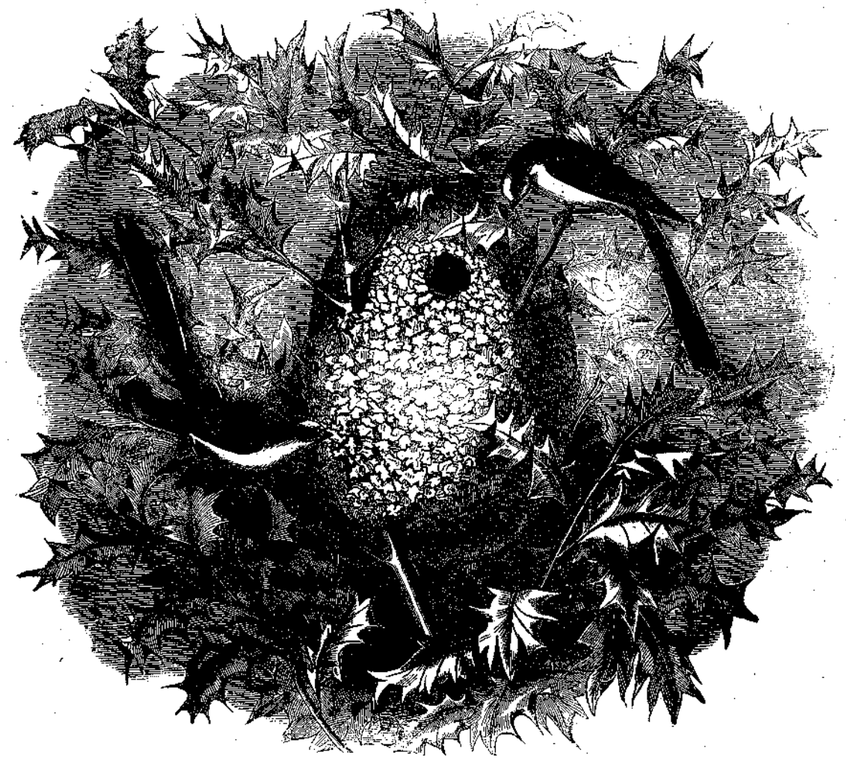

ΦΩΛΕΑ ΣΕΙΣΟΠΥΓΙΔΩΝ

μεγάλην σημασίαν παρὰ τοῖς χριστιανοῖς. Κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν σταυροφοριῶν πρὸς κατάκτησιν τῶν ἁγίων τόπων εὐσεβεῖς τινες σταυροφόροι κατώρθωσαν νὰ μεταφέρωσιν εἰς Εὐρώπην καὶ προσφέρωσιν εἰς τὸν Πάπαν ἢ εἰς βασιλέα τινὰ ἐκ τῶν συμμετασχόντων εἰς τὰς σταυροφορίας ἓν δένδρον ἐκ τῶν ἁγίων ἐκείνων τόπων, ἐλαία ὡς λέγεται ἐκ τοῦ ἐλαιῶνος, ἔνθα ὁ Ἰησοῦς προσηυχήθη, ἴσως δὲ καὶ ἐκ τοῦ ἀνωτέρω δένδρου, ἀκριβῶς τὴν παραμονὴν τῶν Χριστουργενῶν καὶ ἐπειδὴ τοῦτο τότε ἐθεωρήθη κατόρθωμα ἕνεκα τῆς ἀποτυχίας τῶν σταυροφοριῶν καὶ καταστροφῶν τῶν ἐπιδραμόντων συμμάχων στρατευμάτων, ἐστήθη θριαμβευτικῶς τοῦτο ἐν μεγάλῃ αἰθούσῃ, ὅπου μετὰ κατανύξεως καὶ εὐλαβείας ἐθεᾶτο. Ἔκτοτε τὸ δένδρον τῶν Χριστουγεννῶν ἐξετίθετο κατ' ἔτος καὶ βαθμηδὸν ἐγεννηκεύθη εἰς ὅλας τὰς χριστιανικὰς οἰκογενείας. Παρ' ἡμῖν συνειθίζεται ~~ἡ ἐλ~~ατος ὡς εὐμορφώτερον καὶ εὐσχημώτερον διὰ τὴν περίστασιν δένδρον.

Φ. Πρίντεζης.

Ο ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΩΝ « ΕΥΘΥΜΩΝ »

Χριστουγεννιάτικον διήγημα

Ἡ συλλογομονία κατέκλυσεν ἀπό τινος τὴν Ἑλλάδα. Σύλλογοι φιλανθρωπικοί, φιλολογικοί, ἐπιστημονικοί, μουσικοί, στρατιωτικοί, ὑπαλληλιακοί, ἐμπορικοί, συντεχνικοὶ καὶ καί, κτλ. κατὰ ἑκατοντάδες ἔχουσιν ἱδρυθῆ εἰς ἁπάσας τὰς μεγαλοπόλεις καὶ μικροπόλεις τοῦ ἑλληνικοῦ βασιλείου, οἵτινες ἕνα κύριον σκοπὸν ἔχουν, νὰ διασκεδάζουν· καὶ ὄντως διασκεδάζουν, ἀφοῦ ἀκέμη ὑφίστανται μὲ ὅλην αὐτῶν τὴν περὶ τὰ προσωπικὰ λογομαχίαν, ἐνίοτε δὲ καὶ γρονθομαχίαν των.

Τώρα, τί καλὸν ἐπέρχεται εἰς τὸν τόπον ἀπὸ τοὺς συλλόγους αὐτοὺς δὲν εἶναι τοῦ παρόντος χρόνου νὰ ἐξετάσωμεν· ἓν μόνον ἤδη δυνάμεθα νὰ ἀναφέρωμεν, ὅτι μέγα τι καλὸν καὶ φιλανθρωπικὸν προῆλθεν ἀπὸ ἕνα τοιοῦτον σύλλογον, τῶν «*Εὐθύμων*» καλούμενον.

Μὴ φανῇ δὲ παράδοξον, ὅτι ὑφίσταται τοιοῦτος σύλλογος, ἀφοῦ ὑφίσταται καὶ σύλλογος ἐν Ἀθήναις τῆς «*Τύχης*,» ἀπαρτιζόμενος ἀπὸ 12 μέλη, ἅτινα τακτικῶς συνεδριάζουν, καταθέτουν καθ' ἑβδομάδα δέκα λεπτὰ καὶ ἀγοράζουν δι' αὐτῶν λαχεῖα.

Ὁ περὶ οὗ λοιπὸν πρόκειται σύλλογος ἀπεφάσισεν τὸ ἑσπέρας τῆς παραμονῆς τῶν Χριστουγεννῶν νὰ συνεδριάσῃ ἐν τῇ οἰκίᾳ ἑορτάζοντος μέλους του κατὰ τὰ εἰωθότα. Ἅπαντα δὲ τὰ μέλη αὐτοῦ, 12 τὸν ἀριθμὸν ἐπίσης ὄντα, φυσικῶς ἦσαν πάντα ἄγαμα κατὰ ὡρισμένον ἄρθρον τοῦ καταστατικοῦ των.

Διασκέδασις καὶ συνεδρίασις ἦτο ζωντανὸν ἐπίσης γράμμα καὶ ἄρθρον τοῦ καταστατικοῦ των.

— Περίφημον κρασί, ἔλεγεν ὁ Πέτρος πρὸς τὸν ἑορτάζοντα Ἰωάννην, ποῦ τὸ ἐπέτυχες;

— Μὴ ῥωτᾶτε, κύριε πρόεδρε, ἀπήντησεν ὁ Ἰωάννης, τὸ ἀνεκάλυψα μόνος μου. Οὐδεὶς ἀπὸ σᾶς εἶναι ἄξιος νὰ εὕρῃ παρόμοιον καί . . . .

— Ἀπαγορεύονται τὰ προσωπικὰ, διέκοψεν ὁ πρόεδρος, κατὰ τὸ καταστατικόν μας καὶ ἑπομένως σοὶ ἐπιβάλλω πρόστιμον τρεῖς ὀκάδας μπύρα.

Αὐστηρότης, τὸ ἀπόλυτον δικαίωμα τοῦ προέδρου καὶ ἡ

ἐκτέλεσις τῶν ἀποφασιζομένων ἦτο ἀπαραδειγμάτιστον προσὸν τοῦ συλλόγου τούτου.

— Ὡραῖα, ὡραῖα, ἀπήντησαν πάντες χειροκροτοῦντες τὴν ἐπιτυχῆ ἐφαρμογὴν τοῦ καταστατικοῦ των.

— Ἔπρεπε δέκα ὀκάδες νὰ τὸν καταδικάσῃς, ἀνέκραξεν ὁ Τάκης, αὐτὸς ἔχει χρήματα καὶ δὲν ἱδρώνει τὸ αὐτί του μὲ τρεῖς ὀκάδας μόνον.

— Σιῶπα σύ, ἅμα γίνῃς πρόεδρος, τότε κάνεις δικό σου καταστατικὸ καὶ προσλαμβάνεις μέσα καὶ γυναῖκας, ὅπως μᾶς ἔλεγες, ὅταν ἐκάμνομεν τὸν σύλλογον, τῷ λέγει ὁ Ἰωάννης κάπως τρωθεὶς τὴν φιλοτιμίαν.

— Ἔχεις δίκαιον, διότι εἶσαι μεθυσμένος καὶ δὲν σὲ ξεσυνερίζωμαι, εἶπεν ὁ Τάκης ἐγειρόμενος.

— Ὤ! ὤ! ὤ! ἀνέκραξαν πάντες, τί εἶπε! . . . .

— Αἱ συκοφαντίαι ἀπαγορεύονται, εἶπε τότε ὁ πρόεδρος καὶ σοὶ ἐπιβάλλω πρόστιμον δύο ὀκάδας λουκουμάδων καὶ 12 μαστίχαις.

— Ὡραία, ὡραία, ἀνέκραξαν πάντες καὶ ἐχειροκρότησαν ἐκ νέου τὴν ἀπόφασιν τοῦ προέδρου.

Εἶτα ὁ πρόεδρος προσφέρων ἀπὸ μικρὸν τεμάχιον χειριδίου ὀπτοῦ εἰς ἕνα ἕκαστον τῶν μελῶν ἔλαβε τὸ κύπελλόν του καὶ εἶπεν·

— Κύριοι συνάδελφοι, προπίνω εἰς ὑγείαν τοῦ συναδέλφου μας, εὐχόμενος αὐτῷ ὑγείαν καὶ μακροβιότητα.

— Ἐβίβα! ἀπήντησαν πάντες καὶ ἐκένωσαν τὰ ποτήρια των.

Μετ' ὀλίγον δὲ ἐγερθέντος τοῦ Νικολάου

— Καὶ ἐγὼ προπίνω εἰς ὑγείαν τῶν γυναικῶν, τῆς ἀρχῆς τῆς εὐθυμίας τοῦ κόσμου καὶ τῆς κυβερνήσεως, ἥτις ἐπροστάτευσε τὴν χειραφέτησιν αὐτῆς παρ' ἡμῖν.

Πάντες προέτειναν τὰ κύπελλά των, ὅπως συγκρούσωσιν αὐτά, ὅτε διακόπτων ὁ πρόεδρος·

— Κύριοι, εἶπεν, κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ καταστατικοῦ ἀπαγορεύονται ἐν τῇ συζητήσει ζητήματα γυναικῶν καὶ πολιτικῆς, ἑπομένως ἐπιβάλλω εἰς τὸν Νικόλαον πρόστιμον ἑνὸς γάλλου ψητοῦ εἰς τὸν φοῦρνον μὲ πατάτες.

— Οὐρρά, ἀνέκραξαν πάντες καὶ ἐχειροκρότησαν τὴν νέαν ταύτην ἀπόφασιν.

— Γραμματεῦ, ἐξηκολούθησεν ὁ πρόεδρος, σημείωσον ὅλατ αὔτα.

— Μά, εἶναι ἐν συνεδριάσει ἤδη ὁ σύλλογος; ἠρώτησεν ὁ Βασίλης.

— Βεβαίως, ἀπήντησεν ὁ πρόεδρος, ἀφοῦ τὸ 4 ἄρθρον τοῦ καταστατικοῦ ῥητῶς λέγει, ὅτι σύλλογος συνεδριάζει μόνον ἐν ὥρᾳ εὐωχίας καὶ συμποσίου.

— Ὥστε μὲ τὰ τρία αὐτὰ προστίματα, ἔχομεν τρεῖς νέας συνεδριάσεις; ἠρώτησεν ὁ Τάκης ἐγειρόμενος.

— Μάλιστα, ἀπήντησεν ὁ πρόεδρος, ἀλλὰ διατὶ κάθε λίγο καὶ σηκόνεσαι;

— Νὰ μὲ συγχωρεῖτε, διὰ μίαν ἀνάγκην μου καὶ ἕνεκα τῆς συνεδριάσεως ἀνέβαλλον.

— Στὸν διάβολο, πήγαινε, τῷ ἀνέκραξε ὁ Ἀγησίλαος.

— Αἱ λέξεις αὗται ἀπαγορεύονται καὶ σοὶ ἐπιβάλλω πρόστιμον 12 κεφέδες, τῷ εἶπεν ὁ πρόεδρος.

Καὶ οὕτως ὁ σύλλογος εὐωχούμενος καὶ διασκεδάζων συνεδρίαζε καὶ ὥριζε νέας συνεδριάσεις διὰ τῶν προστίμων

Τὸ δωμάτιον τοῦ Ἰωάννου ἔκειτο ἐντὸς οἰκίας ἀποτελουμένης ἐκ πολλῶν διαμερισμάτων, ἔνθα κατῴκουν καὶ πολλοὶ ἄλλοι, ἰδίως πένητες.

Μετ' ὀλίγον αἴφνης ἡ θύρα ἀνοίγεται βιαίως καὶ ὁ Τάκης εἰσέρχεται, ὠχρός, πελιδνὸς μόλις καὶ πεφοβισμένος, ἐνῷ πάντων τὰ βλέμματα μετὰ περιεργείας τὸν παρατηροῦσι.

Ὁ Τάκης τότε διὰ φωνῆς διακεκομμένης, τοῖς λέγει.

— Κύριοι συνάδελφοι, ἐδῶ ἀποθνήσκουν!

— Τί ἐννοεῖς; ἐρωτᾷ αὐτὸν ὁ πρόεδρος, διατρέχομεν φόβον, ἐδολοφονήθη τις;

Ἀφοῦ δὲ ἔκλεισεν ὄπισθέν του τὴν θύραν ὁ Τάκης προσέθηκεν.

— Ἐνῷ ἀνέβαινον τὴν σκάλαν, αἴφνης ἤκουσα φωνὴν θλιβερὰν, βογχώδη, ἀπαισίαν, ἥτις μὲ προσείλκυσε πρὸς τὸ μέρος αὐτό. Ἐντὸς δωματίου δὲ μικροῦ καὶ πενιχροῦ εἶδον γυναῖκα πτωχὴν, ἀγωνιῶσαν, ἑτοιμοθάνατον, ἥτις προὐκάλει τὴν συμπάθειαν. Παρὰ τῇ κλίνῃ της δὲ μικρὰ κόρη βακένδυτος, γονυπετὴς καὶ κλαίουσα προσηύχετο σιωπηλῶς.

«Μόλις δ' εἰσῆλθον ἀνήγειρε τὴν κεφαλὴν καὶ μοὶ εἶπεν· «Κύριε, σᾶς παρακαλῶ κάμετε ἡσυχίαν διὰ τὴν μητέρα μου, τοὐλάχιστον ἐπ' ὀλίγον, ἕως ὅτου ἀποθάνῃ».

«Ἀμέσως ἠσθάνθην τὴν θέσιν μου ἀπέναντι τοῦ ἀγγέλου ἐκείνου καὶ προσβλέψας ἐπὶ τῆς ψυχορραγούσης· — Ἡσυχεῖτε εἶπον, θὰ παύσουν οἱ κρότοι, καὶ ἔσπευσα ἀμέσως ἐδῶ νὰ σᾶς τὸ εἴπω.

Λαμβάνων δὲ ὁ Τάκης ὕφος σοβαρὸν τότε·

— Κύριοι, συνάδελφοι, εἶπε, πρέπει νὰ σκεφθῶμεν σοβαρότερον, δὲν εἶναι ὀρθὸν, παραμονὴν Χριστουγεννῶν, νὰ διασκεδάζωμεν ἡμεῖς καὶ ἄλλος ν' ἀποθνήσκῃ εἰς τὸ παρακείμενον δωμάτιον.

Ο δὲ πρόεδρος ἐγερθεὶς·

— Βεβαίως, ἀπήντησεν καὶ προτείνω νὰ μεταβῶμεν ἐν σώματι νὰ συνδράμωμεν τὴν περίστασιν.

— Ἀλλὰ, ὑπέλαβεν ὁ Ἀγησίλαος, ὁ σύλλογός μας δὲν ἔχει τοιοῦτον σκοπόν, ἡμεῖς ἐργαζόμεθα ὑπὲρ τῆς τέρψεως, καὶ εὐθυμίας, τί ζητοῦμεν ἐκεῖ;

Ἐνῷ δὲ συνεσκέπτοντο καὶ συνεζήτουν, καὶ τινὲς ἐπέμενον νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ διασκέδασις ἀπροσκόπτως, ἀπεφασίσθη τῇ προτάσει τοῦ προέδρου νὰ διακόψουν προσκαίρως αὐτὴν μέχρι τοῦ θανάτου τῆς γυναικὸς καὶ νὰ μεταβοῦν λόγῳ φιλανθρωπίας παρὰ τῇ ψυχορραγούσῃ.

Ἐκεῖ ἐπληροφορήθησαν παρὰ γειτόνου, ὅτι ὁ σύζυγός της ἐργάτης εἶχεν πρὸ διετίας ἀποθάνει, ἀφήσας εἰς τὴν ἰσχάτην ἔνδειαν τὴν σύζυγον καὶ θυγατέρα του καὶ ὅτι αὕτη ὑπέκυπτεν ἤδη εἰς τὸ πεπρωμένον ὑπὸ τῆς στενοχωρίας καὶ θλίψεως πιεζομένη.

Ὁ Τάκης τῇ προτροπῇ τοῦ προέδρου ἐκάλεσεν ἰατρόν, ὅστις ἀπεφάνθη, ὅτι ὀλίγαι στιγμαὶ ὑπολείπονται εἰς τὴν θνήσκουσαν.

Αὕτη δὲ αἰσθανθεῖσα τὴν ἐπίσκεψιν τῶν νέων καὶ ἀναλαβοῦσα ὀλίγον δυνάμεις·

— Εὐχαριστῶ, τοῖς εἶπεν, ἀποθνήσκω ἤδη ἐν ἡσυχίᾳ, ἀλλὰ σᾶς παρακαλῶ, τὴν κόρην μου, τὴν κόρην μου λυπηθεῖτε καὶ δείξασα διὰ τοῦ δακτύλου δερμάτιον, ὅπερ εἶχε παρ' ἑαυτῇ, ἐξέπνευσεν.

Τὰ μέλη παρετήρησαν ἄλληλα μετ' ἀπορίας καὶ εἶτα ἀποσυρθέντα ἐν τῷ δωματίῳ τοῦ Ἰωάννου συνεσκέφθησαν παρὰ τὸν σκοπὸν τοῦ συλλόγου των, ἀφοῦ τοῖς ἐπεβάλλετο ὑπὸ τῆς ἀνάγκης, ν' ἀναλάβουν αὐτοὶ τὰ ἔξοδα τῆς κηδείας καὶ τὴν συντήρησιν τοῦ πτωχοῦ κορασίου.

Ἦτο τρίτη ἤδη ὥρα μετὰ τὸ μεσονύκτιον.

— Βλέπετε, κύριοι, ὅτι ὁ σύλλογός μας ἔχει καὶ ὑψηλότερον προορισμόν, τοῖς λέγει τότε ὁ Τάκης.

— Δὲν ἐξερχόμεθα ὅμως παντάπασι τῶ ὁρίων τοῦ καταστατικοῦ μας, προσέθηκεν ὁ πρόεδρος, διότι καὶ διασκεδάζων τις, ὅπως ἡμεῖς ἐν παρεδείγματι κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην, δύναται ν' ἀποθάνῃ καὶ νὰ ἐκτελέσῃ τις τὸ καθῆκον του καὶ νὰ ἐξακολουθῇ εὐθυμῶν καὶ διασκεδάζων. Ἡ ἔννοια τοῦ συλλόγου μας εἶναι τὰ μέλη του νὰ διασκεδάζουν καὶ εὐθυμοῦν καὶ νὰ διαχέουν τὴν χαράν των καὶ εἰς τὴν κοινωνίαν. Ἡ δυστυχὴς αὐτὴ γυνὴ ἀπέθανεν, ἀφοῦ δὲ ὁ σύλλογος υἱοθέτησε τὴν κόρην της, θὰ καταγίνομεν ν' ἀναθρέψωμεν αὐτὴν ἐν τῇ χαρᾷ καὶ τοῖς γέλωσι.

— Οὐρρά! ἐβίβα! ἀπήντησαν πάντες καὶ ἔκρουσαν μετ' εὐθυμίας τὰ κύπελλά των.

Ἐ ταύτῳ εἰσήρχετο ἡ νεᾶνις κατάλυπος καὶ ἀνήγγειλεν

ὅτι ἑτοίμασαν τὴν νεκρὰν καὶ ὅτι ἀπαιτεῖται ἐν κηρίον ν' ἀναφθῇ παρὰ τῇ κεφαλῇ της.

— Ὁ Τάκης θὰ μεταθῇ νὰ φέρῃ δύο, ἀπήντησεν ὁ πρόεδρος. Καὶ ἐγείρων τὸ κύπελλον·

— Κόρη, τοῦ συλλόγου μας, εἶπε πρὸς τὴν τεθλιμμένην νεάνιδα, σὲ υἱεθετοῦμεν ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης, θὰ ζῇς ἐν χαρᾷ καὶ εὐθυμίᾳ χωρὶς οὐδεμία λύπη νὰ σὲ ταράξῃ ποτέ, ὅ,τι δὲ καὶ ὀτάκις χρειασθῇς τι θ' ἀποτείνεσαι πρὸς ἡμᾶς·

— Σᾶς εὐχαριστῶ, κύριοι, ἀπήντησεν αὕτη ὅλως συγκεκινημένη καὶ δακρύουσα.

— Προπίνω ὑπὲρ τῆς ὑγείας τῆς κόρης μας, εἶπε τότε ὁ πρόεδρος καὶ προσφέρων αὐτῇ ποτήριον οἴνου τὴν προέτρεψε νὰ εὐθυμήσῃ καὶ προπίῃ.

Ἡ κόρη μειδιάσασα τότε ἔλαβεν τὸ κύπελλον καὶ εἶπε·

— Πίνω εἰς εὐημερίαν τοῦ σκοποῦ τοῦ συλλόγου σας.

Πάντες ηὐχαριστήθησαν καὶ τὴν πρόποσιν ταύτην διεδέχθησαν φωναὶ καὶ γέλωτες. Εἶτα δὲ πλησιαζούσης τῆς ἡμέρας, ἡ διασκέδασις ἔληξεν καὶ κατέγειναν εἰς τὰ τῆς θανῆς τῆς ἀπεθανούσης γυναικός.

Μετὰ μεσημβρίαν ζωηρὰ ἐγένετο συνεδρίασις μεταξὺ τῶν μελῶν, ἂν ὤφειλον ν' ἀκολουθήσωσι τὴν κηδείαν, καὶ ἐπειδὴ τοῦτο ἀντέκειτο εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ καταστατικοῦ, ἀπεφασίσθη ν' ἀκολουθήσωσι μαμονομένως, ὡς ἄτομα, ὅσα τῶν μελῶν εὐηρεστοῦντο καὶ ὅλως ἀνεπισήμως.

Τὴν ἐπαύριον ἐγένετο συνεδρίασις περὶ τοῦ τρόπου τῆς συντηρήσεως τῆς κόρης τοῦ συλλόγου. Πρώτην ἤδη φορὰν προεβάλλετο τοιοῦτον σοβαρὸν ζήτημα καὶ ἐπειδὴ πᾶσαι αἱ συνεδριάσεις ἔδει νὰ γίνονται ἐν ὥρᾳ διασκεδάσεως, συμποσίου ἢ ἀναψυχῆς, εἶχεν ἀποφασισθῆ νὰ γίνῃ αὕτη ἐν ὥρᾳ τοῦ γεύματος τοῦ γάλλου, τοῦ ἐπιβληθέντος ὡς πρόστιμον εἰν τὸν Νικόλαον.

Οἱ δώδεκα ἀνάδοχοι τῆς «*Κόρης τοῦ Συλλόγου*» εἶχον λάβει σοβαρὰν στάσιν ὡς ὑπουργοὶ Ἐπικρατείας, καθ' ἣν ὥραν ὁ πρόεδρος εἶπεν, ὅτι θέμα τῆς ἡμερησίας διατάξεως ἦτο ἡ συντήρησις τῆς υἱοθετηθείσης κόρης.

Ἡ παρὰ τοῦ προέδρου εἰσαγωγὴ τοῦ θέματος ἦτο ἐνδιαφέρουσα καὶ πάντες ἐπεδοκίμασαν αὐτὴν ὁμοφώνως ἐν ἐπευφημίαις, γινόμενοι εὐθυμότατοι. Ἀπεφασίσθη δὲ πάντες νὰ καταβάλλωσι πρὸς 5 δρ. μηνιαίως πρὸς συντήρησίν της καὶ γενομένης μυστικῆς ψηφοφορίας τίς θ' ἀνελάμβανε τὴν διατροφὴν αὐτῆς πρὸς 60 δρ. μηνιαίως, ὁ κλῆρος ἔλαχεν εἰς τὸν Νικόλαον, ὅστις καὶ προθύμως ἀνέλαβε τὴν ὑποχρέωσιν. Μετὰ ταῦτα ἀπεφασίσθη ἑκάστην πρώτην τοῦ μηνὸς νὰ γίνεται συνεδρίασις ἐν συμποσίῳ περὶ τοῦ ζητήματος τούτου καὶ ἑκάστην πκραμονὴν τῶν Χριστουγεννῶν γενικὴ τοιαύτη καθ' ἣν θὰ ἐλάμβανε μέρος καὶ ἡ «*Κόρη τοῦ Συλλόγου.*»

Ἐπὶ δεκαετίαν οὕτω ὁ σύλλογος εἰργάζετο ἐν συμπνοίᾳ καὶ ἀδελφότητι, οὐδαμοῦ προσκόπτων εἰς τὰς ἐργασίας του καὶ ἡ κόρη ὁλονὲν ἐμεγάλυνε, γενομένη βαθμηδὸν νεᾶνις ὡραιοτάτη εὔθυμος καὶ ζωηροτάτη μετὰ πολλῶν χάριτων καὶ προσόντων.

Πλὴν δὲν συνέβαινε τὸ αὐτὸ καὶ εἰς τὰ μέλη τοῦ σωματείου, βαθμηδὸν ἀκροτηριαζομένου καὶ μὴ ἀνανεουμένου, συνεπείᾳ ρητοῦ ἄρθρου τοῦ καταστατικοῦ, τὰ δὲ 12 μέλη ἐγένοντο μόνον 7. Ὁ πρόεδρος ἀποκατασταθεὶς καὶ γενόμενος πατὴρ οἰκογενείας δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ λαμβάνῃ μέρος. Ἓν δὲ μέλος εἶχεν ἀποθάνει καὶ τρία εἶχον ἀποδημήσει εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Χαρακτηριστικωτάτη εἶχε γίνῃ ἡ κηδεία τοῦ ἀποθανόντος· μέλους τοῦ σωματείου καθ' ἣν ἀκολουθήσαντες ἐν σώματι ἅπαντα τὰ μέλη, καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς κηδείας ἐγέλων, ηὐθύμουν καὶ ἐθορύβουν καὶ μετὰ τὴν ταφὴν παρεκάθησαν εἰς μέγα γεῦμα, καθ' ὃ τὰ ζωηρότερα καὶ διασκεδαστικώτερα συνέβησαν ἐπεισόδια.

— Προπίνω μετὰ πολλῆς μου χαρᾶς, ἔλεγεν ὁ πρόεδρος ὑπὲρ τῆς εὐχερεστάτης διαλύσεως τοῦ ἀφ' ἡμῶν μεταστάντος συναδέλφου καὶ τῆς αἰωνίας αὐτοῦ ἀναπαύσεως.

— Καὶ ἐγὼ προπίνω ὑπὲρ τῆς ἀφθάρτου εὐθυμίας καὶ τῶν ζωηροτάτων γελώτων, ἅτινα ὁ ἡμέτερος συνάδελφος θέλει ἀποκομίσει τοῖς ἐκεῖθεν τοῦ τάφου συμπολίταις του.

— Εἰς ὑγείαν τοῦ μέλλοντος «*Συλλόγου τῆς εὐθυμίας*» ἔλεγε τρίτον μέλος, ὃν πάντες ἀπερχόμενοι ἐντεῦθεν, θέλομεν εὕρῃ ἐκεῖ.

Καὶ οὕτως τὰ μέλη ταῦτα δὲν παρέλειπον οὐδεμίαν εὐκαιρίαν νὰ ἐκδηλώνουν τὴν εὔθυμον αὐτῶν διάθεσιν ἐν πάσῃ περιστάσει, εἴτε χαροποιᾷ εἴτε λυπηρᾷ.

Ἐν τούτοις κατὰ τὴν παρελθοῦσαν συνεδρίασιν τοῦ σωματείου τῶν Χριστουγεννῶν δώδεκα πάλιν ἦσαν τὰ μέλη, διότι ἐκτὸς τῶν 7 τακτικῶν, παρέστησαν ἡ κόρη τοῦ σωματείου Χριστίνη, οἱ γονεῖς τοῦ Νικολάου, ἡ ἀδελφή του καὶ εἷς μάρτυς.

Ἡ Χριστίνη ἦτο ὡραιοτέρα παρά ποτε· οἱ μέλανες αὐτῆς ὀφθαλμοί, ἡ μακροτάτη μελάγχρους κόμη της, τὸ κομψὸν αὐτῆς πρόσωπον καὶ τὸ ὡραῖον ἀνάστημά της καθίστων μίαν νεάνιδα χαριτόβρυτον, οὐχὶ πλέον ὁμοίαν πρὸς τὴν εὑρεθεῖσαν καὶ παραληφθεῖσαν ἐν τῷ πενίχρῷ δωματίῳ τῆς θνησκούσης μητρός της.

— Τρα-τα-τά, τρα-τα τά, ρα-τα-τά, ἀνέκραξεν ὁ Τάκης διαχέων τὴν εὐθυμίαν ἐν τῇ συνεδριάσει, καὶ διακόπτων τὴν Χριστίνην, ὅτε ἐξέφραζε τὴν λύπην της διὰ τὴν ἀπουσίαν τῶν πέντε ἀπουσιαζόντων διαδόχων της.

— Δὲν ἐπιτρέπονται θλίψεις καὶ λύπαι ἐν τῇ συνεδριάσει Δεσποινὶς Χρηστίνη.

Μετὰ μικρὸν δὲ ἐγερθεὶς ὁ Νικόλαος ἐν μέσῳ ἐπευφημιῶν ἀνήγγειλε εἰς τὰ μέλη τὴν ἑξῆς εὐχάριστον εἴδησιν.

— Ὁ θεός, εἶπεν, ἀγαπᾷ τόσον τὴν θλῖψιν ὅσω καὶ τὴν χαράν, διότι εἶναι ὁ ποιητὴς αὐτῶν. Μᾶς ἐπροίκισε δὲ ὑπὸ μιᾶς κόρης, ἣν ἀνεθρέψαμεν κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῦ ὅπως γίνῃ σύζυγός μου.

Λαμβάνων δὲ τὴν Χριστίνην ἀπὸ τῆς χειρός·

— Ἰδού, Κύριοι, τοῖς εἶπεν, ἀγαπώμεθα καὶ ἂν τὸ ἐγκρίνητε καὶ σεῖς πάντες γινόμεθα ζεῦγος εὐτυχές, εὔθυμον ἐνοεῖται καὶ ἀγαπημένον μὲ τὴν εὐχήν σας.

— Οὐρρά! μάλιστα, οὐρρά! τὸ ἐγκρίνομεν, ἀπήντησαν πάντες διὰ μιᾶς φωνῆς καὶ καρδίας καὶ ἀντηλλάχθησαν ἐν ταύτῳ αἱ θερμότεραι, ζωηρότεραι, εὐθυμότεραι καὶ τερπνότεραι εὐχαὶ καὶ διαλέξεις.

— Καὶ οὕτω τὰ αἰσθήματα τοῦ συλλόγου, ἅτινα μετεδώκαμεν τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ, δὲν ἀπέβησαν εἰς μάτην, εἶπεν ὁ Ἰωάννης.

— Τοὐναντίον, ὁ σύλλογός μας, οὕτως συζεύγνυται πρὸς τὴν δύναμιν, θὰ ἀποτελέσῃ ἰσχυρὸν πυρῆνα διὰ τὸ μέλλον καὶ θὰ τίξῃ ἐν καιρῷ τέκνα γνήσια καὶ ἀληθῆ τῆς χαρᾶς καὶ τῆς εὐθυμίας.

— Οὐρά! εὖγε! ἀνέκραξαν πάντες καὶ ἔπιον εἰς ὑγείαν τῶν μελλονύμφων.

— Καὶ πότε γίνεται ὁ γάμος· ἠρώτησεν ὁ Ἰωάννης.

Μετὰ μικρὰν δὲ σύσκεψιν ἀπεφασίσθη νὰ γίνῃ τῶν Φώτων.

Προσκληθέντος δὲ τοῦ μάρτυρος καὶ μέλους παραστάντος συμβολαιογράφου συνετάχθη τὸ ἀνῆκον συμβόλαιον ἐπὶ παρουσίᾳ πάντων, μεθ' ὃ ἀνοιχθέντος τοῦ δέματος, ὅπερ ἡ μήτηρ εἶχεν ἐμπιστευθῆ εἰς τὰ μέλη τοῦ σωματείου κατὰ τὴν ὥραν τοῦ θανάτου της, ἐννοοῦσα νὰ τῇ δοθῇ κατὰ τὴν ἀποκατάστασίν της ἢ ἐν ὥρᾳ μεγίστης ἀνάγκης, εὑρέθησαν ἐντὸς αὐτοῦ ὀκτὼ μετοχαὶ τῆς Πιστωτικῆς τραπέζης καὶ δύο τοῦ πυριτιδοποιείου, ἃς ὁ Νικολαος ἐδωρήσατο εἰς τὸν σύλλογον, προικίσας ἐν ταύτῳ γενναιοδώρως τὴν μέλλουσαν σύζυγόν του διὰ προγαμιαίας δωρεᾶς τριάκοντα χιλιάδων δραχμῶν, ἀντὶ τῆς ἀμφιβόλου τῶν μετοχῶν ἀξίας.

Καὶ οὕτω πάντες ἀπῆλθον εὐχαριστημένοι καὶ εὔθυμοι ἐπισφραγισθείσης τῆς σκοπιμότητος τοῦ «*Συλλόγου τῶν εὐθύμων*» διὰ μιᾶς γενναιοτάτης φιλανθρωπικῆς πράξεως

ἀφορμὴν ἐχούσης τὸν συνδυασμὸν τῆς θλίψεως καὶ τῆς χαρᾶς κατὰ τὴν παραμονὴν τῶν Χριστουγεννῶν!

Καὶ οὕτως ἐπιβεβαιοῦται ἐπὶ μᾶλλον, ἡ ὕπαρξις, ἀγαθότης καὶ σκοπιμότης τῆς θείας προνοίας ἐπὶ τῆς ἐξελίψεως τῶν ἐπὶ τῆς γῆς ὄντων·

Ροῦς.

ΣΕΙΣΟΠΥΓΙΣ Η ΑΦΡΙΚΑΝΗ

Μετὰ πόσης ἐπιμελείας καὶ φροντίδος κατασκευάζουσι τὴν φωλεάν των. Ἐνῷ δὲν παραδεχόμεθα ὅτι ἔχουσι κρίσιν καὶ νοῦν, ἐν τούτοις τὰ ἔργα, ὁ βίος καὶ ἡ συμπεριφορὰ ἐνίων ζώων μᾶς πείθουσιν ὅτι ἔχουσι λογικὸν πλῆρες. Συνενοήθησαν περὶ τῆς ἀμοιβαίας ἀγάπης των διὰ τοῦ στόματος καὶ τῆς γλώσσης των, ἔπηξαν τὴν ὡραίαν καὶ καλλιτεχνικὴν φωλεάν των καὶ ἤδη τὸ ἄρρεν πρρσκαλεῖ σοβαρῶς πλέον τὴν ἀγαπῶσαν νὰ παίζῃ πάντοτε φίλην του νὰ εἰσέλθῃ ἐντὸς τῆς ἑστίας των. Καὶ ἐδῶ λήγει ὁ προορισμός των, δηλαδὴ αἱ παιδιαὶ των, τὰ ἀστεῖα των καὶ τὰ τερετίσματά των, ἅτινα τὸ φιλήδονον θῆλυ ἐπὶ πολὺ ἔτι θέλῃ νὰ ἐξακολουθήσῃ καὶ δέον τὰ τέκνα των μετ' οὐ πολὺ νὰ συνεχίσουν.

Παντοῦ καὶ πάντοτε ἡ φύσις τὸν προορισμόν της τοῦτον ἀπαρεγκλίτως ἀκολουθεῖ μέχρι τῆς συντελείας τῆς γῆς, καθ' ἅπαντα τὸν κύκλον τῶν ἐνεργάνων ὄντων.

ΜΩΣΑΪΚΟΝ

Ἡ ἀνθρωπίνη φύσις ἔχει τὰ ὅριά της· δύναται χαράς, θλίψεις, ἄλγη νὰ ὑποφέρῃ μέχρι τινὸς βαθμοῦ, καταστρέφεται δὲ εὐθὺς ὡς ὁ βαθμὸς οὗτος ὑπερακοντισθῇ.

Ἡ ἀπάτη εἶνε ἀνθρώπινον, ἡ ἐπ' αὐτῇ ὅμως ἐπιμονὴ εἶνε περιφρονοῦντος ἀνθρώπου.

Ποταπὴ καὶ δυστυχὴς εἶνε ἡ καρδία ἐκείνη, ἣν ἡ παριφρόνησις μιᾶς φιλαρέσκου δύναται νὰ θραύσῃ.

Ὁ ἔρως ἀποτελεῖ μέρος τῆς φρονήσεως.

Ἡ σπουδὴ εἶνε τὸ μόνον μέσον, δι' οὗ δύναται ὁ ἄνθρωπος ν' ἀποφύγῃ τὴν ἀηδίαν τῆς ζωῆς.

Ἡ ἀρετὴ μόνη ἐξομοιοῖ τὸν ἄνθρωπον πρὸς τὸν Θεόν.

Τὸ μεγαλεῖον ἐβάρυνε καὶ αὐτὸν τὸν πλάστην καὶ διὰ τοῦτο ἔπλασε πνεύματα ὅπως ἐμπιστευθῇ αὐτοῖς τὰς μεγάλας του ἰδέας.

Ἡ λύπη δὲν εἶνε αἴσθημα ἐξαντλούμενον ὡς ἡ τέρψις.

Ὅταν πρόκειται περὶ ψυχῶν ἃς ἀγαπῶμεν, ἡ περὶ αὐτῶν μέριμνα μυρίους ἐπινοεῖ στοχασμοὺς ἄφρονας.

ΩΦΕΛΙΜΟΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

Αὐγὰ μὲ μαῦρον κρόκον.

Εἶνε σπάνιον, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἀδύνατον ν' ἀπαντηθῶσι. Τὰ μελανὰ ταῦτα αὐγὰ γεννῶσι κατὰ τὸ πλεῖστον αἱ νῆσσαι αἱ τρώγουσαι βαλάνας.—Αἱ βάλανοι περιέχουσιν ἐν ποσῷ ταννίνην, ὁ δὲ κρόκος τοῦ αὐγοῦ σίδηρον. Ἐκ τῆς ἑνώσεως δὲ τῶν δύο τούτων οὐσιῶν προκύπτει δεψιψὸς σίδηρος, ὅστις προσδίδει εἰς τὸν κρόκον τοῦ αὐγοῦ τὸ μαῦρον χρῶμα. Οὗτος δὲ λαμβάνει βαθὺ κόκκινον χρῶμα, ὅταν αἱ ὄρνιθες φάγωσιν ὄστρακα καραβίδων, ἅτινα πολὺ νοστιμεύονται.

Ἐξασθένησις τοῦ ἐδάφους.

Ὁ χυμὸς τοῦ ἐδάφους ἐλαττοῦται διὰ τῆς διαρκοῦς καλλιεργείας τούτου, ἄνευ προσθήκης ὀργανικῶν λιπασμάτων ἢ ἄνευ ἐφαρμογῆς τῆς ἀγραναπαύσεως.

Ἐνδυνάμωσις τοῦ ἐδάφους.

Ὁ χυμὸς τοῦ ἐδάφους αὐξάνει διὰ τῆς ἐν τούτῳ προσθήκης ὀργανικῶν λιπασμάτων, διὰ τῆς χλωρᾶς λιπάνσεως, διὰ τῆς ἀγραναπαύσεως καὶ διὰ τοῦ σταλίσματος, δηλαδὴ τῆς εἰς τὸν ἀγρὸν ἐπί τινας ἡμέρας διαμονῆς ποιμνίου.

Ἀμφίβιος ἔγχελυς.

Παρετηρήθη κατ' ἐπανάληψιν, ὅτι οὐχὶ σπανίως ἡ ἔγχελυς ἐξέρχεται τὴν νύκτα τοῦ ὕδατος καὶ περιφέρεται πρὸς νομὴν εἰς τοὺς ἀγρούς, ὅταν οὗτοι ἀποτελοῦσι χλοερὸν λειμῶνα. Ἐσχάτως 150 μέτρα μακρὰν τῶν ὀχθῶν τοῦ ἐν Muse τῆς Γαλλίας ποταμοῦ Ornain, συνελήφθησαν δέκα μεγάλαι ἐγχέλεις κατατρώγουσαι τὰ ἐκεῖ καλλιεργούμενα πίσα.

Πῶς βάφονται τὰ βρύα.

Τῶν βρύων (mousses) γίνεται μεγάλη χρῆσις ἐν τῇ κατασκευῇ τῶν τεχνητῶν ἀνθέων, τῶν ἀθυρμάτων κτλ. Τὸ ζωηρὸν δὲ πράσινον χρῶμα, ὅπερ τὰ βρύα ταῦτα ἔχουσι δὲν εἶνε φυσικόν, ἀλλὰ τεχνητόν. Πρὸς βαφὴν αὐτῶν διαλύονται δεκαπέντε περίπου δράμια ἰνδικοῦ (λουλακίου), ἑπτὰ δράμια θειϊκοῦ χαλκοῦ καὶ 8 δράμια ἀσβέστου εἰς 8 ὀκάδας ὕδατος· ἐν τῇ διαλύσει δὲ ταύτῃ μουσχεύονται τὰ καθαρισθέντα ἀπὸ πάσης γεώδους οὐσίας καὶ κατὰ μικρὰ δέματα συσκευασθέντα βρύα, τὰ ὁποῖα ἀκολούθως ἀποξηραίνονται εἰς τὴν σκιάν, κρεμώμενα ἀπὸ ῥάμματος.

ΦΑΣΙΑΝΟΙ ΚΑΙ ΑΕΤΟΙ ΕΝ ΤΗι ΑΤΤΙΚΗι

Φασιανοί.

Τινές, ἀσχολούμενοι εἰς τὰ τοῦ κυνηγίου παρ' ἀρχαίοις, ἀμφισβητοῦσι τὴν ὕπαρξιν καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἀκόμη ἐκείνην φασιανῶν ἐν τῇ Ἀττικῇ. Ἐν τούτοις εἶνε γνωστὸν ὅτι ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Περικλέους ὑπῆρχεν ὄχι μόνον τοιοῦτον κυνήγιον, ἀλλὰ καὶ φασιανοτροφεῖον ἐν Ἀθήναις, ῥητῶς δὲ τοῦτο ἔν τινι κωμῳδίᾳ τοῦ Ἀριστοφάνους ἀποδίδεται εἴς τινα Λεωγόραν. Βεβαίως οἱ φασιανοὶ προτιμῶσι τὰ ψυχρότερα κλίματα καὶ ὑπάρχει ἀφθονία τοιούτων σήμερον ἐν Μακεδονίᾳ, ὁπόθεν προμηθεύεται αὐτοὺς καθ' ἑκάστην ἡ ἡμετέρα ἀγορά. Ἀλλ' ἡ ὕπαρξις δασῶν κατὰ τὴν ἀρχαιότητα εἰς τὴν Ἀττικὴν καὶ ἡ ἀφθονία τῶν ὑδάτων καθιστᾷ βέβαιον ὅτι τὸ κλῖμα τότε ἦτο πολὺ ἀνετώτερον εἰς τὰ πτηνὰ ταῦτα.

Ἀετοί.

Σπανιώτατα ἐφάνησαν ἐνταῦθα. Πρὸ πολλῶν ἐτῶν παρετήρησαν ἕνα ἀετόν, ὅστις τόσον εἶχε συνηθίσει, ὥστε τὸν ἄφινον ἐλεύθερον. Βαθμηδὸν ὅμως ὁ ἀετὸς ἤρχισε νὰ μηκύνῃ τὰς ἐκδρομάς του μέχρις οὗ δὲν ἐπανῆλθε πλέον, ὥστε εἶχε λησμονηθῆ. Δύω ἔτη μετὰ ταῦτα ἡμέραν τινὰ οἱ περὶ τὰ Ἀνάκτορα διέκριναν τὸν ἀετὸν ἐπανερχόμενον. Ἀλλὰ τὴν φορὰν ταύτην συνωδεύετο καὶ ὑπὸ ἄλλου ἀετοῦ, θήλεος πιθανῶς. Ἡ ἀπουσία εἶχε δώσει εἰς αὐτὸν τὴν εὐκαιρίαν τῆς ἀποκαταστάσεως· καὶ μολονότι δὲν γνωρίζομεν τὰ ἔθιμα τῶν ἀετῶν, ὡς πτηνὸν ὅμως ἀνατραφὲν εἰς τὴν Αὐλήν, εἶχεν ἀποκτήσει ἀριστοκρατικὰς ἕξεις καὶ ἴσως ἐτέλει τὸ ταξείδιον τοῦ γάμου του. Ὅταν ἔφθασεν ἄνωθεν τοῦ ἀνακτορικοῦ κήπου κατῆλθε μετὰ τῆς συντρόφου του ἀρκετὰ χαμηλὰ ὥστε νὰ τὸν διακρίνουν, ἔκαμε δύω ἢ τρεῖς κύκλους περὶ τὰ Ἀνάκτορα καὶ ἀπῆλθε χωρὶς νὰ τὸν ἐπανίδουν πλέον.